

Vestnik.

Maša zadušnica. Vsled odredbe sl. c. kr. mestnega šolskega sveta se je udeležila vsa ljudskošolska mladina ljubljanskih mestnih šol dné 29. vel. travna maše zadušnice za rajnega nadvojvodo Karola Ludovika.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem. G. Albert Sitsch, učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, za tekoče leto **3-60 gld.** Do danes je nabranih za to našo ustanovo **137-50 gld.** Blizamo se koncu prvega polletja t. l.; zato prosimo vse p. i. tovarišice in tovariše, ki želé biti deležni darovanja za ustanovo, da nam v teku tega ali pričetkom prihodnjega meseca pošljejo svoje darove, ker bomo potem sestavili in objavili izkaz vseh darovalk in darovalcev za prvo polletje 1896. l. „Zrno do zrna pogača.“

Učiteljski konvikt: Č. g. Ivan Krst. Trpin, kapelan v Trziču, nabral pri „jour fixu“ učiteljstva tržiškega okraja **9 K 52 h**; gđc. Franja Jankovič, učiteljica v Zagorji za Savo, je nabrala pri prijateljih sole **20 K**; darovali so: gospe Ana Adamič **2 K**; Minka Mauer **2 K**; Hermina Sink **4 K**; Mici Sprajcar **2 K**; Ivanka Vodnik **2 K**; gđc. Mila Sigur **1 K**; gg.: drd. Rudolf Strlé **2 K**; Neimenovan **3 K**. Živila nabiralka in darovalci! G. Ivan Gantar, nadučitelj v Čatežu **5 K**; g. Janko Škrbinec, nadučitelj v Višnji Gori **11 K 2 h**; g. E. Gangl, učitelj v Ljubljani, nabral na Binkoštno nedeljo v Metliki **20 K**. J. Dimnikova knjiga: „Domača vzgoja“ je vrgla do danes dobička **432 K 22 h**. Tukaj se vidi, kaj veljajo „združene moči.“ Pri tej priliki kar najtopleje zahvaljujemo vse p. i. gđc. tovarišice in gg. tovariše, ki so pomagali razpečavati knjigo, oziroma blagovilih isto pridržati za se ali za šolo. Posebno pohvalno moramo omeniti g. Frana Gärtnerja, učitelja v Kranji, ki je razpečal **50 knjig** in nam dné 24. vel. travna poslal **50 gld.** Živel vrli tovariš, živeli vsi naši somišljeniki! Precejšnje število knjig, oziroma goldinarjev je pa še zvanaj in pri tej priliki še jedenkrat prav lepo prosimo vse p. i. tovarišice in tovariše, koji imajo srce za učiteljske sirote in otroke, da nam čim preje pošljejo novce za knjige, kajti vsak goldinar, kateri nam dojde za „Domačo vzgojo“ bode za naš „konvikt“, katerega nujno potrebujemo. Upamo, da ga bomo imeli poprej, kakor smo mislili; v to nam je porok naše zavedno učiteljstvo, katero se je zadnji čas res z največjim navdušenjem jelo brigati za to prelepo idejo našo. Vsa čast gre pri tem našem podjetju našim vrlim tovarišicam, katere so nam že res lepo število kron nabrale za konvikt. Živile take tovarišice! V čast kranjskemu učiteljstvu je izjava prvaka štajerskih učiteljev, ki se je v velikej učiteljski družbi tako-le izrazil: „Štajerski učitelji vas kranjske tovariše občudujemo in stavimo v vzgled, ker tako marljivo in vstrajno delujete v blagor učiteljstva in učiteljskih otrok na Kranjskem.“ Naša vstrajnost in naši uspehi so dali povod upravnemu odboru „Zaveze“, da bode tudi na Štajerskem in na Primorskem priporočala osnovanje društev za zgradbo učiteljskih konviktov! Še ne v poldrugem letu nabrali smo na Kranjskem lepo svoto **2952 K 42 h**; zato danes lahko o konviktu s ponosom kličemo med svet: „Eppur si muove!“

Izlet na Planino nad Jesenicami. Opozarjamo še jedenkrat na ta izlet, ki ga priredi naše društvo dné 11. t. m. Kakor čujemo, se nam bodo pridružili tudi nekateri tovariši kranjskega in radovljiškega okraja. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj z gorenjskim vlakom do Jesenic in potem peš na Planino; povratek v Ljubljano ob 9. uri zvečer. Gosti dobrodošli!

Pismeni zrelostni izpiti na tukajšnjem učiteljski bodo trajali od 8.—11. roznika.

„Narodna vzgoja.“ Slovenskemu narodu spisal Josip Ciperle. Cena 30 kr. Dobiva se pri upravništvu „Učiteljskega Tovarisa“ v Ljubljani. Vsi slovenski listi imenujejo to knjigo „zlato knjigo“ ter jo najtopleje priporočajo slovenskim rodoljubom. „Novice“ so prinesle iz te knjige cel oddelek o ženski vzgoji ter pravijo med drugim: „Vsej knjigi se vidi, da jo je spisal učen mož, ki se pa ni le mnogo učil, temveč tudi mnogo skusil v svojem življenju.“ — Ime Ciperletovo nam je torej naj boljši porok, da je knjiga izvrstna, zato gg. tovariše prosimo, da se blagovolé zglašati za njo pri upravništvu našega lista ter jo prodajati med narodom. Posebno Primorcem in Štajercem bi ta knjiga dobrodošla. Torej, tovariši slovenski, le na delo — na narodno delo!

Okrajna učiteljska konferencija za Radovljiški šolski okraj bode dné 30. malega srpana v Zasipu pri Bledu. Poleg navadnih točk je na dnevnem redu: 1. Podrobni učni načrt za jezikov nauk, računstvo in realije v ponavljalni šoli; poročajo člani stalnega odbora; 2. Risanje na jedno-dvo- in trirazrednicah, poročá nadučitelj Martin Humek. — Po konferenciji je skupni izlet v sotesko Vintgar.

Vabilo k zborovanju učiteljskega društva za Radovljiški okraj, katero bode dné 18. roznika t. l. v Brezovici. Začetek ob 10. uri. Dnevni red: 1.) Metodična obravnava

za 5. in 6. šolsko leto g. J. Korošca „O julijskih planinah.“ 2.) Volitev delegatov za prihodnje zborovanje zaveze učiteljskih društev 3.) Posamezni predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Srednješolski tajniki. Srednješolski ravnatelji bodo dobili vsled odredbe naučnega ministerstva pomočnike — tajnike —, kateri bodo pomagali ravnatelju v pisarniskem poslovanju. Taki tajniki se bodo dovolili vsem tistim zavodom, kateri imajo več kakor štiri vzporedne razrede. Ta posel bode opravljal eden izmed učiteljstva dotičnega zavoda ter bode imel 300 gld. letne nagrade. — Birokratizma pri šolstvu sicer ni vselej priporočati, vendar je v nekaterih prenapoljenih srednjih šolah (n. pr. ljubljansko učiteljske in višja gimnazija) neizogiben. Veliko potrebnega, pa tudi precéj nepotrebnega pisarenja imajo tudi ljudskošolski voditelji, posebno na večrazrednicah s paralelkami, (n. pr. v Ljubljani). Tukaj bi bilo prav umestno, ko bi imeli voditelji ljubljanskih mestnih šol vsaj jednega suplenta na razpolago, kateri bi jih — vsacega po nekaj ur na teden — nadomestoval pri pouku ali jim pomagal tudi pri pisarniskem poslu. Nikakor pa ni birokratizem v korist šoli pri naših nadzornikih, kateri so dandanes le bolj uradniki, kakor to, kar bi morali biti, namreč praktični in izkušeni metodikarji. Učiteljski kandidat ne prinese iz učiteljsca vsega potrebnega znanja, ampak mora se, če hoče biti učitelj v pravem pomenu besede, vedno naobraževati ter svoje vednosti in znanje popolnjevati. V ta namen treba mu je pa praktičnih in izkušenih voditeljev in svetovalcev in za to delo bi morali biti v prvi vrsti poklicani naši nadzorniki. To pa nadzorniki dandanes ne morejo biti, ker so, kakor smo že zgoraj rekli, le bolj uradniki, kakor pa nadzorniki. Za uradno poslovanje naj bi se nastavili posebni šolski komisarji, nadzorniki naj pa nadomestujejo učiteljske v praktičnem življenju učiteljevem. Te besede pokladamo merodajnim krogom v uvaževanje.

Žalosten slučaj. Ravnatelj trgovske šole v Grossenhainu si je zabodel pri kaznovanji necega porednega dečka v tinto omočeno pero v roko, vsled česar si je otroval kri in je na tem umrl.

Konvikt za učiteljske otroke je sklenilo ustanoviti učiteljsko društvo v Št. Poltnu.

„Volksfremd“, klerikalni list, izhajajoč v Bodenbachu, je meseca sušca poslal ta-le pesniški umotvor ined svet:

„Nein, da soll mich Gott bewahren!
Einen Lehrer nehm' ich nicht,
Der soll nur die Werbung sparen,
Solches Schulmeistergesicht.“

No, no, le počasi . . . !

Premeščenje iz službenih ozirov. „Fr. Schulz.“ piše: Neki učitelj na Češkem je bil premeščen iz službenih ozirov ter je prosil meseca sušca 1895 za povrnitev stroškov. Meseca listopada še ni dobil nič rešitve. Napoti se k okrajnemu glavarju ter ga prosi, naj stvar spravi v tir. Ta mu odgovori: „Za take stvari nimam časa sedaj, kajti deželnozbornske volitve so pred durmi.“ Koncem svečana 1896 ni dobil učitelj še nič odškodnine. Obrne se na okrajnega šolskega nadzornika. Ta mu odgovori: „Ja, če okrajni glavlar ne pošlje prošnje naprej, se ne dá nič narediti.“ — Ha, ha, to je veselje, biti vojak!

Nazaj gredo! Okrajni šolski svet v Špitalu na Koroškem je oní ukaz, vsled katerega ni smel učitelj zapustiti šolskega kraja, tako zelo pre naredil, da je vsled te pre naredbe skoraj popolnoma preklican. — Res, naglica ni nikjer dobra!

Samopomoč. Šlezjsko učiteljsko društvo je priredilo v korist učiteljskih otrok loterijo s 50.000 srečkami po 30 kr., katera je vrgla dobička blizo 400 gld. Tudi pri nas bi se kaj takega lahko napravilo v korist konviktu!

Prav je bilo. Na obeh deklških šolah v Černovicah je bilo že toliko prostovoljnih neplačanih učiteljic, da je imel pouk že istinito španski obraz. Deželnemu šolskemu svetu se je zdelo to že preveč ter je vse odpustil. Če se ne motimo, je nekaj tacih prostovoljk tudi na mestnih šolah ljubljanskih — seveda, v škodo pouku. Ko bi bili dobro organizovani, bi ne bilo med nami nič tacih učiteljic in učiteljev, ki našo revščino še s tem povekšujejo, da zastoj delajo.

Konferencije starišev so vpeljali nekateri učitelji na Dunaji. K takim konferencijam povabi dotični učitelj stariše tistih otrok, ki hodijo k njemu v šolo. Vstop imajo pa tudi sploh vsi prijatelji šole. — V Berlinu so tudi v navadi take konferencije, h katerim so pa povabljeni tudi otroci, ki stariše z deklamacijami in petjem zabavajo. To na stariše zelo vpliva. — To je posnemanja vredno!

Škandal. Voditelj neke ljudske šole na Češkem je dobil od okrajnega šolskega sveta dopis, v katerem se mu grozi z odpustom iz službe. Kaj je neki napotilo to slavno šolsko oblast — ki je poklicana skrbeti za učiteljstvo — do tega koraka? Čujte in str-

mite! Ta dopis se glasi doslovno: „Es sei dem Bezirksschulrathe zu Ohren gekommen, er, der Schulleiter nämlich, werde von seiner Familie zu schlecht genährt, in seinem Dorfe spreche man allgemein darüber, Da es nun zu befürchten stehe, dass die schlechte Ernährung ihn entkräften und er infolge dessen nicht in stande sein werde, seiner Pflicht als Lehrer auf die Dauer zu genügen, so ergehe hiemit auf ihn die Weisung, in seiner Familie Ordnung zu machen und sich eine ordentliche Ernährung zu sichern. Geschehe solches nicht, so werde man genöthigt sein, seine Enthebung auszusprechen“. — Ta mož ina celo kopico otrók. Da pri svoji piéli plači ne more po knežje živeti, je čisto naravno, vendar dolgov nima nič, čeprav je ravnokar prestal hudo in dolgo bolezen. V šoli je bil vedno vesten in marljiv ter deluje tudi prav pridno na literarnem pedagoškem polju. In vendar je bil okrajni šolski svet toliko vesten (?), da bi ga za to, ker je mož žrtvoval vse svoje moči ljudski šoli in to za nizko plačo — najraje z ženo in otroci vred opešanega in sestradanega postavil na cesto! V okrajnem šolskem svetu sedi tudi okrajni šolski nadzornik, kateri pa ni imel toliko poguma, da bi povzdignil svoj glas za ubogega učitelja-trpina, kar nam zopet dokazuje, da so nekateri okrajni šolski nadzorniki le bolj orodje svojih predstojnikov, kakor pa to, kar bi morali biti!

Iz prirodoписа: „Velblod dela 8 dni, ne da bi pil!“ pripoveduje mož pijanček svoji ženi. „To ni nič“ odgovori žena, „jaz pa poznam takega velbloda, ki 8 dni pije, ne da bi delal“. — Mož na to tiho vstane ter gre v drugo sobo.

„Paedagogium“, kojega je izdajal 18 let dr. Dittes*), je moral zaradi rahlega zdravja izdajateljevega prenehati.

Kaj se vse od učitelja zahteva. Pred nekaj leti so na Hrvatskem in v Slavoniji odredili, da mora imeti vsaka občina svoj šolski vrt ter da mora učitelj vsako leto 500 cepljenih dreves med občane razdeliti. Ko je prosil neki učitelj za starostno doklado, se mu je očitalo, da ni razdelil predpisanega števila cepljenih dreves, vsi drugi njegovi prav dobri uspehi v šoli niso bili merodajni. — Neka druga odredba ukazuje učiteljem, da se morajo ukvarjati s sviloprejstvom, češ, tako se bode povzdignilo sviloprejstvo, če bode dajal učitelj sam dober vzgled. Seveda podpore ni dobil nič, učenci mu pa tudi niso sneli pomagati. — Leta 1893, so pa ukazale te modre glave, da mora vsak učitelj sleherno jesen vsaj 4000 črešpljevih pešek usaditi ter o tem poročati. Dne 1. julija je treba pa zopet poročati, koliko pešek je pognalo. Iz vseh poročil se je razvidelo, da so učitelji zadostno število pešek usadili, a pognalo jih je samo 5%.

Na Portugalskem ne zná izmed 5,046.729 prebivalcev nad 4,000.000 pisati. Brati in pisati zná samo 337.165 oseb, samo brati pa 110.607 ljudi. Na podstavi teh števil je ukazala vlada, da se ima v tem letu 500 šol in po preteku poldrugega leta pa še drugih 800 šol ustanoviti.

Kakor znano, ima na Portugalskem šolo cerkev v oblasti.

Zloraba uradne moči. Predsednik krajnega šolskega sveta v Stolzenhanu je postavil redarja za nadzornika in čuvaja nad tamošnjim učiteljstvom ter mu ukazal, da mora vse, karkoli izve in sliši o učiteljstvu, takoj njemu sporočati. Naznaniti mu mora tudi vsako nerodnost in surovost otrok, češ, tega so le učitelji krivi; dalje mu mora sporočiti tudi vsako nevoljo in pritožbo starišev zoper učitelje i. t. d. učitelji sami se pa o ničemur ne smejo pritožiti. Ta puhla glava pravi: „Učitelji nas morajo ubogati, če ne, jih bodemo pa odpravili.“ — Šoli v korist bi bilo, ko bi se krajnim šolskim svetom glede notranje uredbe šole in glede nastavljanja učiteljev vzela vsa moč. Pa kaj hočemo, ko jim nekateri okrajni glavarji in okrajni šolski nadzorniki še večjo moč dovoljujejo, kakor jim po zakonu gre, samo da učiteljstvo pritiskajo. Pomnimo si take naše „prijatelje“ ter jih naznanimo pravočasno našim poslancem, da poučé merodajne kroge, kako zlorablajo uradno moč nad ubogim učiteljem-trpinom!

Šolski program nemške ljudske stranke na Češkem se glasi: „V etičnem oziru smo na stališču, da je treba našemu narodu kar naj več mogoče pomagati pred vsem do splošne in strokovne izornike. Mi smo torej že načelni prijatelji učiteljskega stanu, prijatelji šole. Mi ne želimo le, da se našemu učiteljstvu gmotno pomaga ter olajša ali popolnoma odvrne skrb za existenco, da potem lahko vse svoje moči posveti šoli, ampak mi hočemo tudi, da naši učitelji otroke naše vzgoje v trdne značaje in v ta namen mora biti učitelj najprvo sam značajan mož. Mi smo torej glasni nasprotniki temu in je nam popolnoma neumevno, kako je mogoče, izdajati odredbe, s katerimi dobé učitelji nekako torbo na usta, neumljivo nam je, kako je mogoče staviti učiteljstvo pod policijsko nadzorstvo in kako je mogoče, zahtevati od učiteljev, da bi ne imeli politiškega mnenja. Uprav to nasprotuje temu, kar mi od učitelja tirjamo. Mi zahtevamo, da delavnost učiteljeva ne sme biti pretrgana, če izstopi otrok iz šole, ampak učitelj

*) Kakor znano, je ta slavni pedagog dne 16. vel. travna umrl.

mora biti tudi pozneje še svetovalec svojih nekdanjih učencev; in v to je on v prvi vrsti poklican, kajti zvnaj na deželi je učitelj v mnogih krajih jedina oseba, ki ima dovolj življenske skušnje in omike, da je vsled tega lahko občanom svetovalec v javnih stvareh. Mi se bomo potegovali vedno za svobodno organizacijo naše šole ter za popolno svobodo politiškega mišljenja našega učiteljstva.“ — Tovariši, obrnimo se tudi mi do naše narodne stranke, da nam sestavi „šolski program“. Pri prihodnji skupščini „Zaveze“ bode kaj priličen čas, da se c tem kaj več dogovorimo. Le naprej! —

Kaj zahteva nauk o šolskem zdravstvu gledé šolskih knjig. Te zahteve je preciziral tajnik Hertel v seji Berolinskega društva za šolsko zdravstvo tako-le: Ker ima čitanje velik vpliv na oči šolskih otrok, zato je potrebno, da odgovarjajo šolska berila posebnim zdravstvenim zahtevam. Te se ozirajo na a) velikost črk, b) na prostor med posameznimi črkami, besedami in vrstami, c) na dolgost vrst in d) na popir. Oziraje se na to, je treba določiti te-le teze: Tisek Abecednikov naj se prične z n-višino 5 mm ter se polagoma zmanjša na 2 mm. Oblika črk bodi kolikor mogoče enostavna. b) Prostor med posameznimi črkami v besedah znašaj 0.75 mm, med dvema sosednima besedama pa najmanj 2 mm. Prostor med posameznimi vrstami ne sme biti manjši kakor 2.5 mm. c) vrsta bodi dolga približno 100 mm. Na obeh straneh tiska mora biti dovolj širok prazen rob. d) Popir bodi enakomerno bel, prav malo v rumenkasto barvo se spreminjajoč. Lesa bodi kolikor le mogoče malo v njem, mora biti dovolj trden ter ne preblisčec. — S poročilom so se vsi prisotni strinjali.

Poštena kolegijalnost. Neki posestnik v Grosspriesnu ni hotel svoje 13 letne hčerke pošiljati v šolo. Učitelj ga je naznanil. To je posestnika tako raztogotilo, da je z surovim pismom naznanil, da tudi svojega sina ne bode več pošiljal v šolo. Šolski voditelj ga je tožil zaradi razžalenja časti. Sedaj boče vzeti „domačega učitelja“, da bi poučeval oba otroka doma, a nobeden učitelj iz Grosspriesna in iz okolice tudi za najboljšje plačilo ni maral k njemu. — Tovariši, vzgledujmo se nad takimi kolegi!

Iz otroških ust. Mati pravi k svoji prijateljici: „Moj moč tako hudo kadí, da ga ne maram več poljubiti.“ Mala Anica: „Mama, pa poljubujte samo nekadilce!“ — Ivan: „Jaz potujem z mamo za šest tednov v kopelj.“ Mizica: „Ali si tako zelo umazan?“ — Mati: „To vendar ni prav, da med 5000 ljudožrcev samo 5 misijonarjev pošljejo.“ Hčerka: „Res, to je grozno, saj bodo morali vsi lakote umreti.“ — Učitelj: „Zakaj pa pravijo tistemu, kogar obesijo, ubogi grešnik?“ Jožica: „Zato, ker bogatih grešnikov ne obešajo.“ Mama: No, Tončka, zakaj vendar vedno pretepaš tvojo punčico (pupo)? „Punčike je treba kaznovati, kajti jaz ne maram, da bi mi, kakor vam, papa predbacivali, da otroke slabo vzgojujem.“ — „Pomisli no, Mici“, pravi šestletna deklica, v šolo gredé, svoji prijateljici „včeraj mi je prinesla čaplja dva majhna brata. To so skakali doma sem ter tja, ker niso imeli pripravljene obleke in postelje! Najbujše je bilo pa to, ker mame ni bilo doma, in ko so prišli domov, so bili tako zelo iznenadeni“, so rekli papá, „da še v sobo k njim nisem smela.“ — Majhna deklica se je zlagala. „O, to je greh“, pravijo mati, „Bog te bode kaznoval“. Otrok pa odgovori: „Jaz mu tega ne povem, danes zvečer ne bom molila“.

Iz življenja. Revščino podé od vrat, — ponižnost pusté čakati pred vratmi, — lepoti vrata odpró, — pred bogastvom se vrata sama odpirajo, — moč pa vrata ulomi.

Iz Ptuja. („Slovensko pevsko društvo v Ptují“.) Vsled mnogostranskih želja, izraženih po slovenskih novinah in zasebnih pismih, vršil se bode letošnji veliki pevski zbor v Brežicah 15. dné avgusta 1896. l. na dan Vnebovzeta Marije Device, ne pa v nedeljo 16. dné avgusta 1896. l., kakor je bilo prvotno sklenjeno.

Danes so se razposlale note in partiture za veliki koncert določenih pesmij raznim slovenskim pevskim društvom, nekaterim čitalnicam in pa onim čestitim pevkam in pevcom, ki so se za nje do tega dné pri odboru v Ptují zglasili.

Krasna skladba Iv. pl. Zajca „Večer na Savi“ izvajala se bode s spremljevanjem orkestra. Pri velikem pevskem zboru in koncertu bode sodelovala cela vojaška godba c. in kr. pešpolka nadvojvode Leopolda šte. 53 iz Zagreba.

Odhor „Slov. pevskega društva v Ptují“ se pogaja z nekim odličnim koncertnim vodjem, da bi prevzel vodstvo skupnih vaj in dirigovanje pri koncertu.

Veliko vsestransko zanimanje in vse priprave kažejo, da bode letošnji veliki pevski zbor vse prejšnje koncerte tega društva nadkrilil.

Gotovo se bode tudi kranjsko učiteljstvo v obilem številu udeležilo velikega koncerta v Brežicah dné 15. avgusta, saj je ravno jednega člana kranjskega učiteljstva*) doletela laskava čast — prvega častnega darila!

Slovenske pevke in pevci, zdaj le veselo in urno na delo!

Odbor „Slov. pevskega društva“ v Ptují.

*) G. Juvanca iz Cerknice.

Vabilo k okrajni učiteljski konferenciji logaškega okraja, katera bode dne 8. mal. srpana 1896 ob 9. uri dopoldne v Čerknici. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi: „Podrobni načrt iz spisja na ljudskih šolah. Poroča za jednorazrednice gosp. učitelj Anton Likozar, za dvorazrednice gosp. nadučitelj Leopold Punčuh, za trirazrednice gosp. nadučitelj Leopold Božič, za štirirazrednice gosp. nadučitelj Jožef Turk, in za petrazrednice gosp. c. kr. šolski ravnatelj Alojzij Novak.

Knjižnica za mladino. — Za vel. traven in rožnik izide dvojnata snopč (5. in 6.) koncem rožnika. To na zunanje naročnikom.

Stalna rastava učil se je otvorila dne 21. vel. travna na I. mestni deški šoli v Komenskega ulicah v Ljubljani.

Šaljivi Slovenec. Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. Druga povsem predelana in za polovico pomnožena izdaja, Ljubljana 1896. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg. Str. 308. cena 90 kr., po pošti 10 kr. več. — G. Brezovnik je že marsikaj lepega, dobrega in koristnega spisal našemu narodu in vsaka knjiga, katero je on poslal med svet, se je narodu našemu hipoma prikupila; po nobeni pa ni narod tako marljivo segal, kakor po „Šaljivem Slovencu“. Naš narod je trpin, zato potrebuje razvedrila, da ne omaga. Ni je pa na svetu stvari, katera bi notranjega človeka ohranila tako zdravega kakor prava šala, kajti istina je, da v šali šele zadobi življenje čut, izvirnost in istino. Kar je sol jedilom, to je humor življenju. Humor izgubljen, življenje izgubljeno. Tako piše g. izdavatelj v predgovoru in prav ima. V tej zbirki je zbranega toliko kratkočasnega in zdravega humorja, da nam ni bilo dovolj, da smo knjigo prečitali jedenkrat, ampak čitali smo jo drugič še z večjim veseljem, kakor prvič. Knjiga je sicer namenjena in pisana za vse stanovce, a malokateremu stanu bode tako dobro došla, kakor našemu. Po trudopolnem delu bode ti „Šaljivi Slovenec“ zvečer — posebno v krogu svoje družine — najboljša zabava, zato gg. tovarišem in tovarišicam „Šaljivega Slovenca“ kar najtopleje priporočamo.

Deželni zbor solnograški je zvišal učitelstvu mesta Saleburg stanarino od 10 na 15%. — Povsod torej bolje skrbje za učitelstvo, kakor pri nas!

Anonimne ovadbe. Na prošnjo gorenjeavstrijskega učiteljskega društva je deželni šolski svet gorenjeavstrijski odredil, da se okrajni šolski sveti na anonimne ovadbe ne smejo nič ozirati in ukazal tudi, da disciplinarnih preiskav učiteljev ne smejo voditi žandarmi. — Tudi pri nas bi bila taka odredba na pravem mestu, kajti anonimne ovadbe in disciplinarne preiskave po žandarnih so v bujnem cvetju. „Zaveza“ na noge!

Ustanove „Metelkove“ (6 po 42 gl.) in „vrtuarskega društva“ (3 po 37 gl. 80 kr.) so razpisane. Prošnje do 7. rožnika potom okr. šolskih svetov deželnemu šolskemu svetu.

Ljudevit Strümpell jedini še živeči učenec Herbartov, ustanovitelj filozofske pedagogike in pedagogičske patologije, je praznoval dne 26. mal. travna 50letnico svojega službovanja na univerzi.

Poljubovanje rok ravnateljem, voditeljem, učiteljem in katehetom je mestni svet v Pragi že v drugič prepovedal ter odredil, da mora učitelstvo iz zdravstvenih ozirov najvestneje izpolnovati ta ukaz. Posnemanja vredno!

Štrajk. Na Kreti je vse učitelstvo nehalo poučevati, ker že dalje časa niso dobili plače.

Važen ukaz učnega ministra. Učni minister baron Gautsch je izdal neki ukaz, po katerem se pri novih izdajah srednješolske knjige ne smejo preveč preminjati, tako da prve izdaje niso več za rabo. Omejiti se je le na najpotrebnejše preembe. Dosedaj so se večkrat knjige nalašč predelovale, da so le učenci morali vedno nove kupovati. Vsled ministerskega ukaza se bode mnogo denarja prištedilo.

Zahvala: Blaga gosp. Marija Aljančič v Koveru podarila je tukajšnji šoli krasno šolsko zastavo, za kar ji tem potom izreka prisrčno zahvalo šolsko vodstvo Kover, dne 26. vel. travna 1896. *Mihael Debelak, učitelj.*

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“, blagovolilo je tukajšnji šoli za mali znesek poslati zdatno množino šolskega blaga ter jej podarilo vseh 12 snopčev „Knjižnice za mladino“. Za izkazano darežljivost se iskreno zahvaljuje šolsko vodstvo v Zabnici, dne 1. vel. travna 1896. *Miško Kosec, sol. voditelj.*

Zahvala. Slavna „kmetška posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani“ je naklonila in po nakaznici le-sem poslala znesek 15 gl. a. v., kar se ima porabiti za nakup učil revnim učencem tukajšnje šole. Za ta tako velikodušni dar izrekata podpisana blagi dobronici preiskreno in presrčno zahvalo z vsklikom: „Bog povrni tisočkrat!“

Za krajni šolski svet in šolsko voditeljstvo na Dobrovi dne 26. aprila 1896.

France Birtič, predsednik.

Matiija Rant, šolski voditelj.